

Na podlagi drugega odstavka 23. člena Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnost (Uradni list RS, št. 61/17 in 133/22 – odl. US) minister za naravne vire in prostor izdaja

PRAVILNIK

o priznavanju poklicne kvalifikacije pooblaščenih arhitekt državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije

1. člen

(1) Ta pravilnik določa pogoje in način priznavanja poklicne kvalifikacije za opravljanje reguliranega poklica pooblaščenih arhitekt državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU).

(2) S tem pravilnikom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L št. 255 z dne 30. 9. 2005, str. 22), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) (UL L št. 354 z dne 28. 12. 2013, str. 132), v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/36/ES, v delu, ki se nanaša na priznavanje poklicne kvalifikacije »arhitekt«.

2. člen

(1) Usposabljanje arhitektov obsega:

- a) skupno vsaj pet let študija s polno časovno obveznostjo na univerzi ali v primerljivi izobraževalni ustanovi, ki se konča z uspešno opravljenim izpitom na univerzitetni stopnji ali
- b) najmanj štiri leta rednega študija na univerzi ali v primerljivi izobraževalni ustanovi, ki se konča z uspešno opravljenim izpitom na univerzitetni stopnji, skupaj s potrdilom o opravljeni dveletni poklicni praksi v skladu s četrtem odstavkom tega člena.

(2) Glavni predmet študija iz prvega odstavka tega člena mora biti arhitektura. Študij uravnoteženo pokriva teoretične in praktične vidike usposabljanja arhitektov ter zagotavlja, da si ti pridobijo vsaj naslednja znanja, veščine in kompetence:

- a) sposobnost arhitekturnega projektiranja, ki izpolnjuje tako estetske kot tehnične zahteve;
- b) ustrezno poznavanje zgodovine arhitekture in arhitekturnih teorij ter z njimi povezanih umetnosti, tehnologij in družbenih ved;
- c) poznavanje upodablajočih umetnosti kot vpliva na kakovost arhitekturnega projektiranja;
- d) ustrezno znanje o urbanizmu in prostorskem načrtovanju ter veščine, potrebne za načrtovanje;
- e) razumevanje odnosa med ljudmi in zgradbami, med zgradbami in njihovim okoljem ter razumevanje potrebe, da se zgradbe in prostori med njimi prilagodijo potrebam ljudi in njihovim medsebojnim razmerjem;
- f) razumevanje poklica in vloge arhitekta v družbi, zlasti pri pripravi idejnih zasnov, ki upoštevajo družbene dejavnike;
- g) razumevanje raziskovalnih metod in metod za pripravo idejne zasnove projekta;
- h) razumevanje prostorskih, arhitekturnih in gradbenih načrtov ter konstrukcijskih in tehničnih problemov, povezanih z načrtovanjem stavb;

- i) ustrezno poznavanje fizikalnih problemov, tehnologij in delovanja stavb, tako da se njihova notranjost uredi udobno in zavaruje pred podnebnimi dejavniki v okviru trajnostnega razvoja;
- j) potrebne veščine za projektiranje, ki omogočajo izpolnjevanje zahtev uporabnikov stavb v okviru stroškovnih omejitev in gradbenih predpisov;
- k) ustrezno poznavanje izvajanja del, organizacije, predpisov in postopkov, vpletenih v uresničevanje projektnih zasnov, in vključevanje načrtov v sistem celovitega prostorskega načrtovanja.

(3) Število let visokošolskega študija iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko dodatno izrazi z enakovrednimi kreditnimi točkami ECTS.

(4) Poklicna praksa iz točke b) prvega odstavka tega člena se izvaja po zaključenih prvih treh letih študija. Vsaj eno leto poklicne prakse temelji na znanju, veščinah in kompetencah, pridobljenih med študijem iz drugega odstavka tega člena. Poklicna praksa se izvaja pod nadzorom osebe ali organa, ki ga določi Zbornica za arhitekturo in prostor. Nadzorovana poklicna praksa se lahko izvaja v katerikoli državi. Poklicno prakso oceni Zbornica za arhitekturo in prostor.

3. člen

(1) Za namen izvajanja tega pravilnika se za dejavnost arhitekta šteje tista dejavnost, ki se redno opravlja na podlagi poklicnega naziva »arhitekt«.

(2) Šteje se, da posameznik, ki ima v državi članici EU v skladu s predpisi pridobljen poklicni naziv »arhitekt« na podlagi izkazanih dosežkov izjemne kakovosti v arhitekturi, izpolnjuje pogoj za opravljanje dejavnosti iz prejšnjega odstavka. Kot dokazilo o tem, da gre za dejavnost arhitekta, se v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije šteje potrdilo države članice EU, v kateri je posameznik pridobil poklicni naziv.

4. člen

(1) V postopku priznavanja poklicne kvalifikacije pooblaščenega arhitekta se avtomatično priznajo kvalifikacije, navedene v točki 5.7.1 Priloge V Direktive 2005/36/ES. Te kvalifikacije dokazujejo izpolnjevanje minimalnih pogojev usposobljenosti iz 46. člena Direktive 2005/36/ES, če se študij ni začel prej kot med referenčnim letom, navedenim v točki 5.7.1 Priloge V Direktive 2005/36/ES.

(2) Če prosilec ne izpolnjuje pogojev za avtomatično priznanje poklicne kvalifikacije iz prejšnjega odstavka, se za priznavanje njegove kvalifikacije uporablja splošni sistem priznavanja dokazil usposobljenosti v skladu s predpisi, ki urejajo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic EU za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji.

5. člen

Ne glede na prejšnji člen se v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije pooblaščenega arhitekta prizna tudi usposabljanje, ki je del programa socialnih izboljšav ali se opravi kot izredni univerzitetni študij, če izpolnjuje zahteve iz drugega odstavka 2. člena tega pravilnika in se zaključi z izpitom iz arhitekture, ki ga uspešno opravi strokovnjak, ki je sedem let ali dlje delal na področju arhitekture pod nadzorom arhitekta ali arhitekturnega podjetja. Ta izpit mora biti na univerzitetni stopnji in enakovreden zaključnemu izpitu iz točke b) prvega odstavka 2. člena tega pravilnika.

6. člen

(1) Ne glede na določbe 4. in 5. člena tega pravilnika se priznajo dokazila o formalnih kvalifikacijah za arhitekta, navedene v Prilogi VI Direktive 2005/36/ES, ki jih podeljujejo druge države članice EU in ki potrjujejo program usposabljanja, ki se je začel najpozneje v referenčnem akademskem letu iz Priloge VI Direktive 2005/36/ES, tudi če ne izpolnjujejo minimalnih zahtev iz 2. člena tega pravilnika, in se za dostop do in opravljanja poklicnih dejavnosti arhitekta takim dokazilom na ozemlju Republike Slovenije prizna enaka veljava kot dokazilom o formalnih kvalifikacijah za arhitekta, ki se jih izdaja v Republiki Sloveniji. Kot izkaz za pridobljene pravice iz prejšnjega stavka se šteje dokazilo o formalni kvalifikaciji v obliki potrdil, ki so jih izdali pristojni organi v Zvezni republiki Nemčiji in ki potrjujejo, da so dokazila o formalnih kvalifikacijah, ki so jih po 8. maju 1945 izdali pristojni organi Nemške demokratične republike, enakovredna dokazilom iz Priloge VI Direktive 2005/36/ES.

(2) Prejšnji odstavek velja tudi za dokazilo o formalnih kvalifikacijah arhitekta iz Priloge V Direktive 2005/36/ES, kadar se je usposabljanje začelo pred 18. januarjem 2016.

(3) Ne glede na določbe 4. in 5. člena tega pravilnika se v Republiki Sloveniji za namene dostopa do in opravljanja poklicnih dejavnosti arhitekta priznava enaka veljava kot dokazilom o formalnih kvalifikacijah, ki se jih izdaja v Republiki Sloveniji potrdilom, ki so jih državljanom držav članic izdale države članice, ki so sprejele pravila, ki urejajo dostop do in opravljanje dejavnosti arhitekta od naslednjih datumov:

- a) 1. januarja 1995 za Avstrijo, Finsko in Švedsko;
- b) 1. maja 2004 za Češko, Estonijo, Ciper, Latvijo, Litvo, Madžarsko, Malto, Poljsko, Slovenijo in Slovaško;
- c) 1. julija 2013 za Hrvaško;
- d) 5. avgusta 1987 za druge države članice.

(4) Potrdilo iz prejšnjega odstavka potrjuje, da je imetniku najpozneje od navedenega datuma dovoljeno uporabljati poklicni naziv arhitekta in da je po teh pravilih dejansko opravljal zadevne dejavnosti najmanj tri zaporedna leta v petih letih pred izdajo potrdila.

(5) Ne glede na določbe 4. in 5. člena tega pravilnika se za namene dostopa do in opravljanja poklicnih dejavnosti arhitekta priznava enaka veljava kot dokazilom o formalnih kvalifikacijah, ki se jih izdaja v Republiki Sloveniji, dokazilom, ki jih imajo državljani držav članic EU in ki jih je izdala:

- nekdanja Sovjetska zveza ali katerih usposabljanje se je začelo pred 20. avgustom 1991 za Estonijo, pred 21. avgustom 1991 za Latvijo, pred 11. marcem 1990 za Litvo, in so dokazila o formalnih kvalifikacijah za te države članice navedene v točki 6, točki 14 ali točki 15 Priloge VI,
- nekdanja Socialistična federativna republika Jugoslavija ali katerih usposabljanje se je začelo pred 8. oktobrom 1991 za Hrvaško, in so dokazila o formalnih kvalifikacijah za te države članice navedena v točki 10 Priloge VI,
- nekdanja Češkoslovaška ali katerih usposabljanje se je začelo pred 1. januarjem 1993 za Češko in Slovaško, dokazilo, in so dokazila o formalnih kvalifikacijah za te države članice navedena v točki 3 ali točki 25 Priloge VI.

(6) Potrdilu iz prejšnjega odstavka mora biti priloženo še potrdilo, ki ga izdajo pristojni organi navedenih držav, da je ta oseba dejansko in zakonito opravljala zadevne dejavnosti na njihovem ozemlju vsaj tri zaporedna leta v petih letih pred datumom izdaje potrdila.

(7) Za namene opravljanja dejavnosti arhitekta in dostopa do njih imajo v Republiki Sloveniji dokazila o zaključenem usposabljanju, ki poteka od 5. avgusta 1985 in se je začelo najpozneje 17. januarja 2014 v „Fachhochschulen“ v Zvezni republiki Nemčiji in traja tri leta, če izpolnjuje zahteve iz drugega odstavka 2. člena tega pravilnika in omogoča opravljanje dejavnosti iz 3. člena tega pravilnika v tej državi članici s poklicnim nazivom „arhitekt“ in če so usposabljanju sledile štiriletne poklicne izkušnje v Zvezni republiki Nemčiji, potrjene s potrdilom, ki ga izda pristojni organ, pri katerem je registriran arhitekt, ki želi uporabiti določbe tega odstavka, enak učinek kot dokazila o formalnih kvalifikacijah, ki se jih izdaja v Republiki Sloveniji.

KONČNA DOLOČBA

7. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o priznavanju poklicne kvalifikacije odgovorni projektant za področje arhitekture državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (Uradni list RS, št. 63/08, 83/13, 1/16, 61/17 – ZAIID in 1/20).

(2) Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-8/2023
Ljubljana, dne 26. januarja 2023
EVA 2023-2550-0004

Uroš Brežan
minister
za naravne vire in prostor